

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАХОВИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ КОЛЕДЖ
ЦИКЛОВА КОМІСІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ З ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

Методичний семінар

«СИМВОЛИ В КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ УКРАЇНИ»

Організатор: Алла ЛИСЕНКО

16 травня 2024 р.

План семінару

1. Історичний екскурс «Українська вишиванка – символ незламності» (*Юлія ВОНСОВИЧ, Юлія ЯКОВЕНКО*)
2. Цікаві факти про українську вишивку (*Юлія ЯКОВЕНКО*)
Презентація відеоролика до Всесвітнього дня вишиванки (*Юлія ВОНСОВИЧ*)
3. Усний журнал «Мова – генетичний код нації» (*Ірина БУТКО*)
4. Практикум «Мовні вузлики на щодень» (*Алла ЛИСЕНКО*)

Українська вишиванка — символ незламності

Доповідач:
Юлія ЯКОВЕНКО

Українська вишиванка має надзвичайно давнє походження

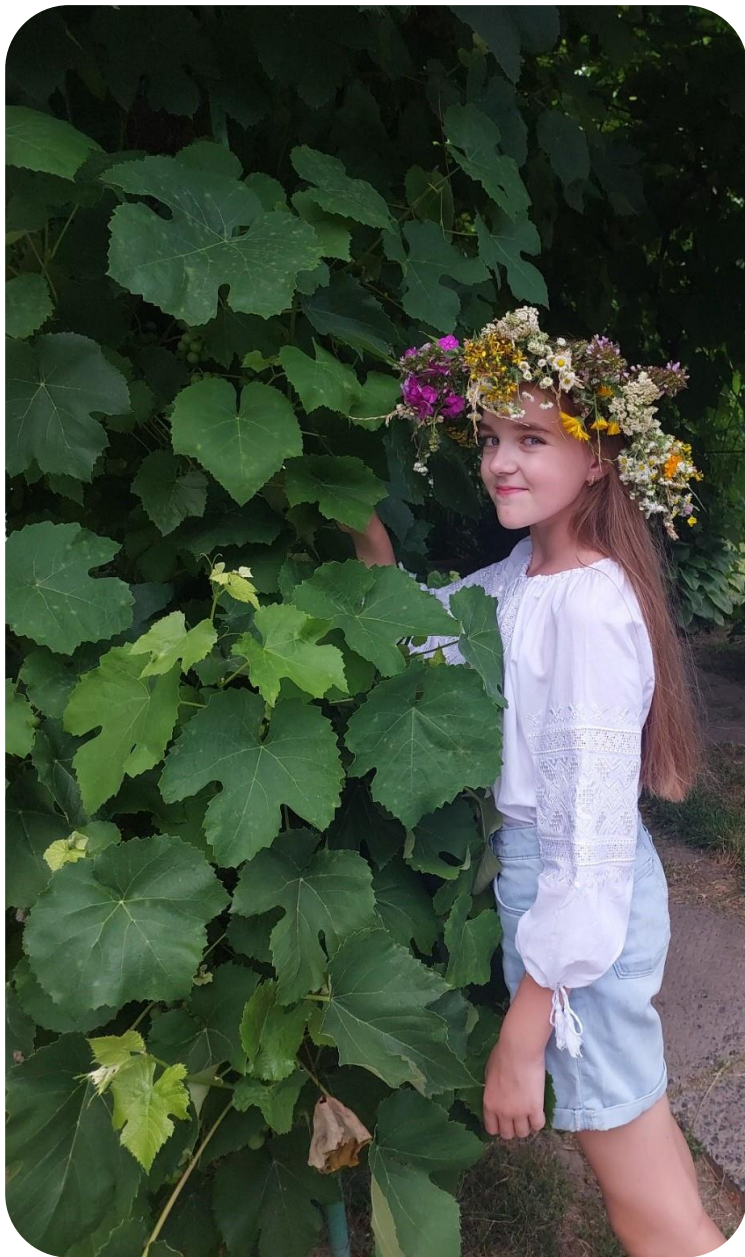

UKRAINIAN
INSTITUTE
of FASHION
HISTORY

Вишивка хрестиком поширилась завдяки геніальному рекламному ходу засновника парфюмерно-косметичничної компанії «Товарищество Брокар и Ко» Генрі Брокару. Шматки мила «Брокар и Ко» загортали у яскраві обгортки, на яких друкували схеми орнаментів для вишивання хрестиком. Брокарівське мило було дешевим, а схеми вишивки — надзвичайно простими, тож швидко полюбилися жінкам і витіснили інші народні орнаменти.

Техніка «білим по білому»

**Дівчата
навчались
вишивати з
5 років**

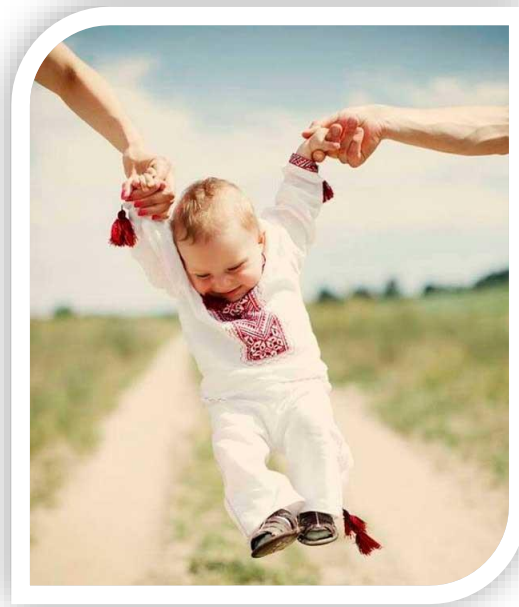

**Вишиваючи
сорочку, дівчата
нашіптували
старовинне
заклинання**

Першу сорочку
новонародженому
малюкові шили з
ношених
батьківських
речей

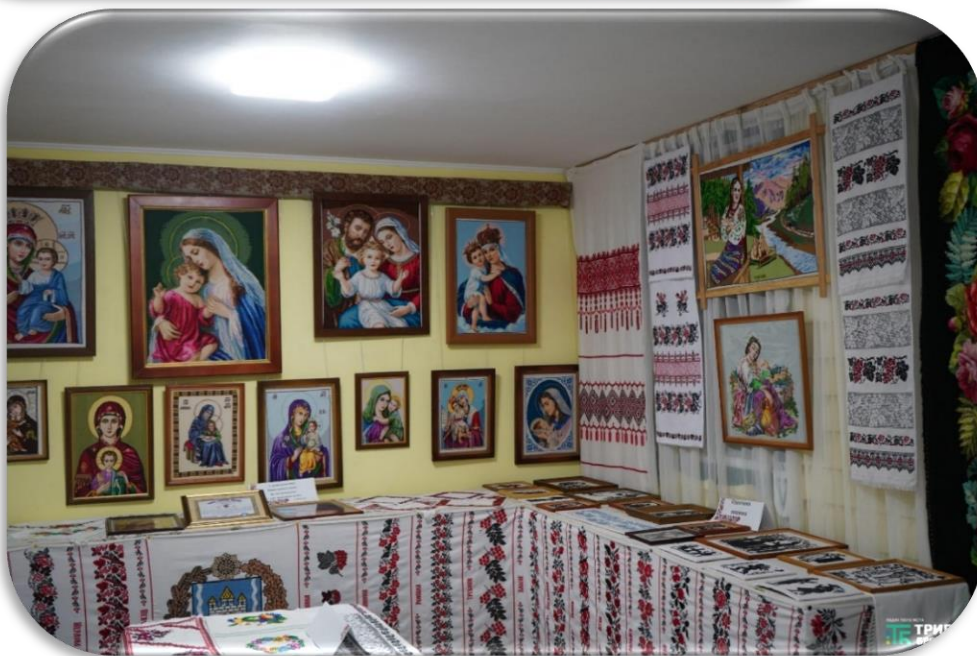
Іван Франко першим серед інтелігенції пропагував вишитий одяг у поєднанні з класичними піджаками, камізельками, тренчами.

Андрій Шевченко

Музей української вишивки

Дякую за увагу

МОВНІ ВУЗЛИКИ НА ЩОДЕНЬ

Доповідачка:
Алла Лисенко, к.пед.н.,
спеціалістка вищої
кваліфікаційної категорії

Добрий день!

Доброго дня!

Дружні формули

Привіт! Салют!
Вітаю! Вітаннячко!
Моє вам шанування!
Здоров був! Здорова була!
Скільки літ!

Нейтральні та урочисті формули

Доброго ранку!
Добрий день! Добридень!
Добрий вечір! Добри вечір!
Радий (рада) вітати!
Доброї ночі!

Наголос на -**ання**

вид ання	навч ання
завд ання	обран ня
зібран ня	пізн ання
зран ня	чит ання

На останній склад у дієсловах
вез**ти**, вест**и**, нест**и** та похідних

відвез**ти**, відвест**и**, віднести
довез**ти**, довест**и**, донести
завез**ти**, завест**и**, занести
навез**ти**, навест**и**, нанести
перевез**ти**, перевест**и**,
перенест**и** привез**ти**,
привест**и**, принести

Наголос на -**адцять**

одина**дцять**
чотирна**дцять**

Наголос на -м**етр**

децим етр	мілім етр
кіло метр	сантим етр

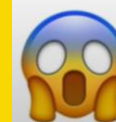

Запам'ятай!
це**н**тнер

Наголос на пер**е**- (в іменниках)

пер**е**кис
пер**е**пад
пер**е**пис

АЛЕ!
пер**е**ляк

На **перший** склад у словах,
що пов'язані з тілом (у списку до ЗНО)

ки**ш**ка
ніз**д**ря
сли**н**а

се**ч**а
ту**л**уб
ще**л**епа

АЛЕ!
боро**д**авка

Зустріч відбудеться
о 14 год 30 хв

Р.в. одн. іменників III в.:
радо^{сти}, любові, осені, як
варіант закінчення **И**: любови,
радос^{ти}, осени, соли.

08.01.2024
28 лютого 2024 р.
08 квітня 2024 року
2024.05.16 (міжнародна
система датування
документів)

**У 2023/2024 навчальному
році** (позначення року, що не
збігається з календарним)

Ігорьович
Лазарьович

Назви сайтів без родового слова пишемо з
малої букви (*твіттер, гугл*), назви сайтів з
родовим словом пишемо з великої букви та в
лапках (*мережа «Фейсбук»*). Назви сайтів, які
вжиті як назви юридичних осіб, пишемо з
великої букви без лапок: ***РНБО ввела санкції
проти Яндексy.***

Котра година?

15 ХВ. = ЧВЕРТЬ

Для позначення конкретної години використовуємо порядкові числівники: дванадцята година, о п'ятій годині.

На позначення половини використовуємо прийменник на: пів на шосту, о пів на третю.

До речі...

Правильно вживайте **прийменники по і до**,
вказуючи на термін дії чогось.

Коли кажуть працювати з **1 по 5** червня, то
мають на увазі 5 днів, тобто і 5 червня. З **1 до**
5 червня – означає 4 дні: 1, 2, 3 та 4 червня.

КЛИЧНИЙ ВІДМІНОК

Жіночі імена

- На – **а** → **о**: Ольга**а** – Ольго**о**, Наталка**а** – Наталко**о**
- На – **я** → **є**: Марія**я** – Маріє**є**, Наталія**я** – Наталіє**є**
- Андріївна**а** – Андріївно**о**
Олексіївна**а** – Олексіївно**о**

КЛИЧНИЙ ВІДМІНОК

Чоловічі імена

- На твердий → **е**: Богдан – Богдан**е**, Петро – Петре**е**
- На **й, ь** → **ю**: Сергій – Сергі**ю**, Василь – Васил**ю**

Зауважте!

Ігор**ю**, Олеж**е** й Олег**у**

Усі імена по батькові для чоловіків – **у**
Михайлович**у**, Вікторович**у**, Русланович**у**

ВОНА

ЗВАРНИЦЯ

ЗООЛОГІНЯ

ІДЕОЛОГІНЯ

ІЛЮСТРАТОРКА

ІНЖЕНЕРКА

ІСТОРИКІНЯ

КІНЕМАТОГРАФІНЯ

КЛІЄНТКА

КОМПОЗИТОРКА

КОНДИТЕРКА

КОНСУЛЬТАНКА

КОПІРАЙТЕРКА

КОРЕКТОРКА

КОРИСТУВАЧКА

КОСМОНАВТКА

КОУЧЕРКА

КРИТИКІНЯ

ЛЕКТОРКА

ОФІЦЕРКА

КУЛЬТУРОЛОГІНЯ

КУРАТОРКА

ЛАУРЕАТКА

МАЙСТРИНЯ

МАШИНІСТКА

ЗАХИСНИЦЯ

МЕНЕДЖЕРКА

МИРОТВОРИЦЯ

ГЕНЕРАЛКА

МИСЛИВИЦЯ

МИСЛИТЕЛЬКА

МИСТЕЦТВОЗНАВИЦЯ

МИСТКІНЯ

МІЛЬЙОНЕРКА

МІНІСТЕРКА

МІСІОНЕРКА

МОВОЗНАВИЦЯ

МОДЕРАТОРКА

НАУКОВИЦЯ

НЕВРОЛОГІНЯ

НОВАТОРКА

МОНТАЖНИЦЯ

ОПОЗИЦІОНЕРКА

ОРАТОРКА

ОЧІЛЬНИЦЯ

СВІДКА

ПЕДАГОГІНЯ

ПОЕТКА

ШТУРМАНКА

ФЕМІНІТИВИ В ОФІЦІЙНІЙ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Зверніть увагу!

У новій редакції Українського правопису прописано правила творення від іменників чоловічого роду іменників на означення осіб жіночої статі за допомогою суфіксів -к-, -иц-(я), -ин-(я), -ес- та ін.

1. СУФІКС –К

ЛІКАР – ЛІКАР**КА**, ДИРЕКТОР – ДИРЕКТОР**КА**,
АДМІНІСТРАТОР – АДМІНІСТРАТОР**КА**, ПРОВІЗОР
– ПРОВІЗОР**КА**

2. ЗАКІНЧЕННЯ – НИК

СУФІКС –ИЦ-
МАНІКЮР**НИК** – МАНІКЮР**НИЦЯ**, АПАРАТНИК –
АПАРАТ**НИЦЯ**

3. ОСНОВА НА –ЕЦЬ (ПРИГ.)

СУФІКС –ИН-
ПРОДАВЕ**ЦЬ** – ПРОДАВ**ЧИНЯ**, ІМУНОЛОГ –
ІМУНОЛОГ**ИНЯ**, ТЕХНОЛОГ – ТЕХНОЛОГ**ИНЯ**

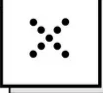

4. СУФІКС –ЕС УЖИВАЮТЬ РІДКО
СТЮАРД – С**ТЮАРДЕСА**

Не від усіх іменників чоловічого роду можна утворювати назви осіб жіночої статі (наприклад, *мер, екстрасенс, математик, академік*). У такому разі в офіційно-діловому мовленні для означення жіночої статі використовують:

слово «пані»;

форми дієслів минулого часу;

інші мовні ресурси.

 Чоловічий рід	НЕПРАВИЛЬНО 	ПРАВИЛЬНО
Мер	→ Мерка/меркиня повідомила...	Мер повідомила...
Посол	→ Посолка/посолкиня звернулася ...	Пані посол звернулася...
Математик	→ Математичка/математкиня розповіла...	Математик Ковалевська розповіла...

Милозвучність:

У чи **В**

У Києві йде дощ.
Читав **у** саду.

жив
жила **У** Відні
Фастові
Львові
своєму місті
твоїй квартирі

Перед **в, ф, льв,**
св, тв, хв, зв і
подібними.

Після знаків: ,;:-().
перед приголосним.

В Одесі йде дощ.
Читала в **в** автобусі.

Празі
Берліні
жила **В** Чернівцях
Шостці
Києві

Крім **в, ф, льв,**
св, тв, хв, зв і
подібних.